Filozofia.md 2025-06-12

1. Początki filozofii 1

Jońscy filozofowie przyrody

Dlaczego tyle naukowców było filozofami? - Bo wtedy jeszcze nauki przyrodnicze się nie wyodrębniły, podobnie jak reszta nauki. Arystoteles pomimo tego że nazywał dziedziny którymi się zajmował, to traktował je jako jeden zestaw wiedzy.

Tales

```
Prawdopodobnie pierwszy filozof i uczony.
Zasada ,,wszystko jest z wody, z wody powstało i z wody się składa''
```

Heraklit

```
,,Zasadą wszechrzeczy jest ogień''
,,Wszystko płynie (pantha rhei)''
Jedną z podstawowych cech rzeczywistości jest wojna i walka (protodialektyka).
```

Parmenides

Teorie jednego, niezmiennego bytu, niepodzielnego, wiecznego bytu ,,byt jest a niebytu nie ma''

Demokryt

atomizm, natura jest ciągłym ruchem niepodzielnych i wiecznych cząstek, atomów (ziarnista koncepcja materii)

Sokrates

Obok Platona i Arystotelesa, uważany za największego filozofa starożytności. Jego działalność wyznacza cezure filozofii przedsokratejskiej. Niczego nie napisał, pojawia się głównie jako postać Platońskich dialogów.
Od Jońskich filozofów odróżnia go zwrot w stronę człowieka.
Pomagał ludziom ,,rodzić'' z siebie prawdę (porównywał się do akuszerki)

Platon

```
Filozof grecki, Ateńczyk, założył w Atenach Akademię, uważana za pierwszą szkołę filozoficzną w historii. On sam jest uznawany za "ojca założyciela" zachodniej myśli politycznej. Jedną z najważniejszych, jeśli nie najważniejsza, postać w dziejach filozofii.
Rydwan jest metaforą duszy - dwa konie i woźnica - tak też powinno funkcjonować państwo.
Szkoła ateńska

Nauka platona jest idealistyczna, dlatego pokazuje do góry

Arystoteles bardziej jest realistą, dlatego robi ten dziwny gest
Państwo

Filozofowie królowie rządzą sobie całą resztą

Popper go skrytykował w XX w. **???Podobnie jak komuniści zażądał radykalnej zmiany społeczeństwa???** *o nie pan jakub kocha instytucje rodziny nie wolno
jej likwidować. Chiny ludobójstwo bo usuneli rodzine nieeee błagam panie jakubie proszę miałem pana za kogoś innego.*
```

Jaskinia

Historia przedstawiana jako o kwestii poznania, jednak jest w "politei" czyli dziele politycznym. Jest o sprawiedliwosci.

Metafizyczna metafora zderzenia filozofa z państwem

Epistemologiczna podstawa nieporozumienia w państwie

Wskazania misyjnej roli filozofa

Arystoteles

Twórca systemu Filozoficznego, który mocno wpłynął na religię chrześcijańska i naukę. (jego kontynuatorem jest św tomasz i jeszcze ktoś) Podział ustrojów

demokracja zdaniem Arystotelesa jest zwyrodniałą formą rządów większości *czemu tyle ludzi z chujotu wali sobie konia do tej tabelki?* ustrój właściwy dobro ogółu, ustrój zwyrodniały - dobro większości nie ogółu.

Jakbyśmy narysowali sobie linię korzyści to pożytek z rządów królewskich jest najwyższy ale ryzyko też.

Po platonie

Epikur

Aby być szczęśliwym trzeba trwać w stanie ataraksji

Zenon z Kition

Twórca stoicyzmu, szczęście polega na akceptacji rzeczywistości

Plotyn

Twórca neoplatonizmu. Całość rzeczywistości to boską jednia, która jeko najdoskonalsza emanuje z siebie ducha, duszę, oraz materię

Filozofia.md 2025-06-12

2. Średniowiecze

Św. Augustyn

Twórca tomizmu, "ojciec kościoła", "doktor łaski".

Z matki chrześcijanki i ojca rzymianina.

Jego żywot znamy z jego wyznań.

Miał on syna. Syna skurwysyna. Potępił kobietę z którą miał dziecko dlatego nie podał jej imienia. Białas wyruchał babę po czym potępił ją mówiąc że to jej grzech.

W duomo w mediolanie znajduje się miejsce gdzie przyjął on chrzest.

"Państwo Boże" - tytuł jednego z jego dzieł. W starożytności czas postrzegano jako powtarzające się cykle. Augustyn zapoczątkowuje liniowe rozumienie czasu. Pisze o " Civitas dei i civitas terrana. Bycie na ziemi określa jako "pielgrzymowanie" (podobne do koncepcji platona).

Dziejami rządzi Boża opatrzność nadając im kierunek i sens. Dzieje mają charakter linearny. Taka wizja dziejów wywodzi się wprost z Historii Zbawienia.

Sprawiedliwość oznacza podporządkowanie ludzkich działań rozumowi (platon). Zniszczona przez grzech pierworodny, ludzka sprawiedliwość musi być wspierana przez sprawiedliwość bożą. Prawo doczesne powinno podlegać prawu wiecznemu.

Wieczny pokój - Prawdziwy pokój możemy znaleźć w wiecznym pokoju Miasta (państwa) Bożego, ponieważ tylko tam wola Boża jest doskonale zrealizowana.

Św Anzelm

Jeden z twórców scholastyki. Święty i doktor kościoła. Scholastyka - rozum i filozofia mają służyć teologii.

Dowód ontologiczny - ,begging the question"

Czym jest dowód na istnienie boga? - to nie jest dowód który ma charakter rozstrzygający. Sfera rozumu i sfera nauki to sfera dociekań. Gdybyśmy dowiedli istnienia boga to religia nie miałaby sensu. Czym możemy zaprezentować taki moduł rozumowania który nie będzie sprzeczny z prawdą objawioną?

Na czym polega dowód ontologiczny św anzelma?

Św Tomasz z Akwinu

Pięć "dowodów" na istnienie Boga

- 1. ex motu z istnienia ruchu
- 2. ex ratione causae efficientis z niesamowitości świata
- 3. ex possibili et necessario z przypadkowości rzeczy
- 4. ex gradibus perfktionis z istnienia istot różnej doskonałości
- 5. ex gubernatione rerum z powszechnej celowości przyrody celowość przyrody Kant pisze że są dwa sposoby rozumowania deterministyczny i teleologiczny. Jak kończy się pierwszy to wtedy idziemy do drugiego

3.Renesans

Niccolo Machiavelli

Rozpoczyna filozofię nowożytną w filozofii politycznej. Wiedział, że zaczyna myśleć o polityce w nowy sposób

Odwrócił się od średniowiecza

"Il principe" (książę) i "Rozważania nad pierwszym dziesięcioksiągiem historii Rzymu Liwiusza"

Podzielił ustroje na dwa rodzaje: księstwa i republiki

Problem tłumaczenia tytułu "II principe"

Machiavelli w "Il principe" napisał że nie będzie się zajmował republikami bo już się nimi zajał w rozważaniach.

Uważał, że na początku fundowania państwa księstwo jest lepsza. Ustrój republikański miał przyjść sam.

Realizm polityczny (rozdział XV księcia) - machiavelli wyróżnia dwie sfery w polityce:

to co jest

to co być powinno

Realizm polityczny jest odwołaniem do tej pierwszej. Jego zdaniem kierowanie się zasadami stawia "nas" w gorszej pozycji. W polityce chodzi o utrzymanie władzy - cała reszta jest konsekwencją tej właśnie zasady

"To nie jest tak, że Machiavelli byl jakimś sadystą, zwyrodnialcem" - po prostu jego zdaniem jeśli według kalkulacji księcia bardziej się opłaca zarżnąć wszystkich w mieście to to robi, moralność jest oderwana od polityki.

Rant pana jakuba

Białas wymyślił sobie, że jeśli ktoś chce "pokoju na świecie" to KONIECZNIE chodzi mu o wieczny pokój. Śmieje się on z takich ludzi, bo to przecież niemożliwe żeby pokój był WIECZNY. Pokój jest zły bo wtedy człowiek jest leniwy. Człowiek potrzebuje PANA. TAK POWIEDZIAŁ KANT. Człowiek jak nie ma stresorów/traumatycznych wydarzeń to staje się GNUŚNY I JEGO NATURA ULEGA ZEPSUCIU. To są doświadczenia historyczne i wy powinniście o tym wiedzieć. Pokój krótkoterminowy jest możliwy ale nie wieczny (MÓJ BRACIE W CHRYSTUSIE TY SAM TYLKO MÓWISZ O WIECZNYM POKOJU TO JEST CHOCHOŁ)

Metafora rzeki - pokazuje jak człowiek obchodzi się z losem - "rzeka jak to rzeka, lubi sobie wylać czasami" - czasami rzeka tak silnie wylewa to człowiek nic nie może zrobić, ale kiedy woda opadnie, to przychodzi czas na refleksje i trzeba budować tamy i w ogóle. Na co człowiek ma wpływ w takim razie? Na "virtu" czyli cnotę, czyli talent który posiadamy. Sukces księcia zależy właśnie od "virtu" i "fortuny". Fortuna ila donna - fortuna jest kobietą - "to nie jest poprawne politycznie prosze państwa, ale fortuna jest kobietą bo jest zmienna tak pisał machiavelli"

Giordano Bruno

Zajmował się mnemanologią, czyli sztuką zapamiętywania, zaoferował swoje usługi jakiemuś szlachcicowi a ten na niego doniósł i umarł.

Dość długi rant pana jakuba

"Dla nas to jest bulwersujące że kogoś spalono na stosie za poglądy, ale musimy pamiętać że to były zupełnie różne czasy. Przedstawia sie go jako zwolennika teorii kopernikańskiej, ale to było zupełnie inaczej. Jedną z kilkunastu tez zawartych w oskarżeniach było to, że był zwolennikiem kopernika. Problem z brunem było to, że głosił poglądy uznawane za heretyckie i konfliktował się z różnymi ciałami autorytetu religijnego. Miał też on opcję wyrzec się tych wszystkich poglądów, ale nie chciał tego zrobić. Ta sprawa jest symbolem starcia dogmatyzmu religijnego z prawdą naukową, ale to nie jest takie proste. Ten punkt widzenia, który nie przyznanie wartości prawdom religijnym to jest dzisiejszy punkt widzenia, wtedy myślano zupełnie inaczej. W tym czasie były wojny religijne, mówi się o tym że wojna trzydziestoletnia całkowicie zrujnowała europę a to była wojna za wiarę. Możemy powiedzieć z dzisiejszej perspektywy że był to dogmatyzm ale wtedy tak myślano. Kopernik nie był żadnym rewolucjonistą. Wiecie w stosunku do jakiej teorii teoria kopernikańska była konkurencyjna? Do teorii Ptolemeusza - teoria epicykli ale była ona DOKŁADNIE PRAWDZIWA, tylko była skompilowana. Słońce nie jest samo w sobie jakimś stałym punktem, tak samo jak porusza się ziemia to porusza się słońc, każdy punkt jest punktem względnym i możemy przyjąć że jako punt centralny przyjmujemy ziemie. Z naukowej perspektywy nie ma to żadnej różnicy. Ktoś w którymś momencie zapytał dlaczego właściwie naszą preferowaną teoria jest teoria prosta - ze względu poprawności obliczeń nie ma różnicy między teorią prostą a skomplikowaną. Z naukowego punktu widzenia nie ma żadnej różnicy między teorią ptolemeusza a teoria kopernika. Przez to że jest prostsza otwiera nam to drogę do dalszych odkryć. Na czym polegał problem religijny związany z tymi odkryciami? Ziemia jako punkt centralny była perforowana ze względów religijnych. Wyznacznikiem prawdy naukowej była biblia a tam było powiedziane że ziemia jest tym punktem perforowanym. Tutaj też należy pamiętać że s

"Scharakteryzuj realizm polityczny w ujęciu Nicolo Machiavellego"

Chuj wie jaka przerwa ale teraz KANT

Filozofia.md 2025-06-12

- "Istnieje taki mit że (Kant) to był taki typ autystyczny jak to się dzisiaj mówi."
- "Nie byl zdziczałym myślicielem, dopóki nie zaczął się okres krytyczny był dosyć towarzyskim człowiekiem"
- "Królewca nie ma, jest kaliningrad, o ironio przez aliantów nie przez rosjan"
- "Myślałem że to najbardziej znany cytat, ale chyba się przestrzeliłem..."

Przykładem zdań syntetycznych a priori jest matematyka - nie potrzebujemy do niej empirii.

Kant stwierdził istnienie nie prawd, ale struktur wrodzonych - dwie najbardziej podstawowe to są formy naoczności - czas i przestrzeń.

- "Pewnie państwo tego nie zrozumiecie"
- "Państwo popełniają typowy błąd krytykując imperatyw kategoryczny"

Serving Kant